

ÎNCHEIERE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul   Valentina Clevadi
Judecătorii   Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Barbuța Ecaterina împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și menținută hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 23 mai 2016

c o n s t a t ă

La 17 noiembrie 2016 Barbuța Ecaterina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 30 august 2015 a înregistrat căsătoria cu Barbuța Ion, iar la 06 februarie 2015 s-a născut fiul Barbuța Cristian.

Reclamanta indică că nu este angajată în câmpul muncii și se află la întreținerea soțului, iar Barbuța Ion este angajat în bază de contract în cadrul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale începând cu 10 octombrie 2014 și pînă în prezent în funcția de tehnician superior al Serviciului Logistică al Centrului republican de instruire.

Prin prisma art. 16 și 18 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, reclamanta la 21 martie 2016 s-a adresat către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale cu cerere prin care a solicitat calcularea și plata în beneficiul acesteia a indemnizației pentru concediul de maternitate (126 zile) pentru copilul Barbuța Cristian reieșind din cuantumul de 100% din salariul mediu al soțului Barbuța Ion, precum și indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului pe parcursul a 3 ani de la nașterea copilului în mărime de 90% din venitul mediu al soțului Barbuța Ion.

La 18 aprilie 2016 însă cererea lui Barbuța Ecaterina a fost respinsă, pe motiv că colaboratorii Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, conform art. 30 al Legii nr. 93 din 05 aprilie 2007, sunt supuși asigurării obligatorii de stat, dar nu și asigurărilor sociale de stat. Totodată, s-a invocat faptul că în temeiul art. 123 al. (2) și

art. 124 al. (1) Codul muncii, art. 16 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, a fost aprobat modul de stabilire, calculare și achitare a indemnizației din contul bugetului asigurărilor sociale de stat, prin care indemnizația de maternitate și cea de creștere a copilului urmează a fi solicitată de la CNAS.

Reclamanta invocă dezacordul asupra răspunsului dat, deoarece implicit îi este încălcat dreptul de a primi indemnizația de maternitate și cea de creștere a copilului până la vârsta de 3 ani. Or, conform art. 29 al Legii nr. 489 din 08 iulie 1999, nedepunerea contribuției de asigurări sociale de către angajator nu afectează plata drepturilor cuvenite asiguraților.

Art. 124 al. (1) Codul muncii indică că, femeilor salariate și ucenicilor, precum și soțiilor aflate la întreținerea salariaților, li se acordă un concediu de maternitate ce include concediul prenatal cu o durată de 70 de zile calendaristice (în cazul sarcinilor cu 3 și mai mulți feți – 112 zile calendaristice) și concediul postnatal cu o durată de 56 de zile calendaristice (în cazul nașterilor complicate sau nașterii a doi sau mai mulți copii – 70 de zile calendaristice), plătindu-li-se pentru această perioadă indemnizații în modul prevăzut la art.123 alin.(2). Art. 123 al. (2) Codul muncii stabilește că, modul de stabilire, calculare și achitare a indemnizațiilor din bugetul asigurărilor sociale de stat în legătură cu concediul medical este prevăzut de legislația în vigoare.

Conform art. 7 al. (1) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale prevăzute la art.5 alin.(1) lit.a), b), d) și g) și art.15 alin.(1) lit.a) o constituie venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, venit din care au fost calculate contribuții individuale de asigurări sociale. Totodată, conform art. 4 al. (1) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999, în sistemul public, este asigurată obligatoriu, prin efectul legii, persoana numită la nivelul autorității executive.

Astfel, Ministerul Afacerilor Interne este o autoritate executivă, iar angajații acestuia, inclusiv angajații Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale – subdiviziune a MAI, sunt asigurați în sistemul public obligatoriu prin efectul legii.

Plata indemnizației de maternitate este prevăzută și de Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, care la pct. 12 lit. d) prevede că în cazul acordării concediului pentru sarcină și lăuzie în perioada concediului pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, persoana îndreptățită va beneficia de ambele indemnizații (de maternitate și de îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani).

Cuantumul lunar al indemnizației de maternitate este de 100% din baza de calcul stabilită la pct. 23 al Regulamentului și anume venitul mediu lunar realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, venit din care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale.

Soțiile aflate la întreținerea soților asigurați indemnizațiile de maternitate se stabilesc de la 01 octombrie 2003, data intrării în vigoare a Codului muncii.

Cazului dat sunt relevante și prevederile pct. 2 al Hotărârii Guvernului cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii nr. 1478 din 15 noiembrie 2002, care prevede că persoană asigurată se consideră, în condițiile Regulamentului cu privire la

modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, persoana care îndeplinește condițiile prevăzute în articolul 6 al Legii nr.289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale. Or, coroborînd norma dată cu art. 30 al Legii Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 93 din 05 aprilie 2007 rezultă că, colaboratorii Serviciului sunt supuși asigurării obligatorii de stat în condițiile și modul stabilit de legislație.

Și art. 124 al. (2) Codul muncii prevede că, în baza unei cereri scrise, persoanelor indicate la alin.(1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015 prevede la art. 7 al. (1) că, plătitorii la bugetul asigurărilor sociale de stat, inclusiv cei finanțați de la bugetul public național, sunt obligați să transfere, în mărimea cuvenită, în modul și în termenele stabilite în anexa nr.3, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii la bugetul asigurărilor sociale de stat, aferente salariilor calculate și altor recompense.

Conform Legii bugetului de stat nr. 72 din 12 aprilie 2015, Ministerului Afacerilor Interne i s-a alocat pentru anul 2015 la capitolul asigurări și asistență socială – 506709,5 lei.

În circumstanțele enunțate, avînd în vedere că Barbuța Ion este angajat al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, iar soția acestuia nu este angajată în cîmpul muncii și se află la întreținerea soțului, reclamanta dispune de dreptul legal de a beneficia de indemnizația pentru concediul medical de maternitate (sarcină și lăuzie) și deoarece Barbuța Ion pe parcursul lunilor ianuarie 2016 – decembrie 2015 a realizat un venit de 51247,56 lei, media lunară constituind 4270,63 lei, cere Barbuța Ecaterina de a recunoaște ilegal răspunsul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 19/7-B-45/16 din 18 aprilie 2016; obligarea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale de a calcula și achita în beneficiul reclamantei a indemnizației pentru concediul de maternitate (126 zile) pentru nașterea copilului Barbuța Cristian, reieșind din cuantumul de 100% din salariul mediu lunar de 4270,63 lei a soțului Barbuța Ion; obligarea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale de a calcula și achita în beneficiul reclamantei a indemnizației pentru creșterea/îngrijirea copilului Barbuța Cristian de la naștere și pînă la împlinirea vîrstei de 3 ani, lunar a cîte 30% din salariul mediu lunar de 4270,63 lei realizat de către soțul Barbuța Ion; încasarea de la Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale în beneficiul reclamantei a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 23 mai 2016, a fost admisă parțial acțiunea, a fost recunoscut ilegal răspunsul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 19/7-B-45/16 din 18 aprilie 2016, a fost obligat Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale de a calcula și achita în beneficiul reclamantei a indemnizației pentru concediul de maternitate pentru copilul Barbuța Cristian reieșind din cuantumul de 100% din salariul mediu lunar de 4270,63 lei a soțului Barbuța Ion, a fost obligat Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale de a calcula și achita în beneficiul reclamantei a indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului Barbuța Cristian de la naștere și pînă la împlinirea vîrstei de 3 ani, lunar a cîte 30% din salariul mediu lunar de 4270,63 lei realizat de către soțul Barbuța Ion, a fost

încasat de la Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale în beneficiul reclamantei 4000 lei cheltuielile de asistență juridică, în rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, a fost respins apelul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și menținută hotărârea Judecătorei Centru municipiul Chișinău din 23 mai 2016.

La 17 noiembrie 2016 Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, Bărbuța Ion activează în cadrul Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale în funcție de tehnician superior al Serviciului Logistic al Centrului republican de instruire. Susține că personalului atestat din cadrul Serviciului se răsfrîng prevederile Legii Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 93 din 05 aprilie 2007, care este o lege specială și în care sunt prevăzute norme de drept și de bază a activității acestora.

Conform art.123 al Codului muncii, precum și prevederilor art.16 al Legii nr.289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, a fost aprobat modul de stabilire, calculare și achitare a indemnizațiilor din contul bugetului asigurărilor sociale de stat, iar indemnizația de maternitate urmează a fi solicitată de la Casa Națională de Asigurări Sociale.

Or, conform art. 30 al Legii nr.93 din 05 aprilie 2007, colaboratorii Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale sunt supuși asigurării obligatorii de stat, dar nu și asigurării sociale de stat.

Conform pct. 19 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005, indemnizația de maternitate femeilor asigurate, ucenicilor și soțiilor aflate la întreținerea soților asigurați se stabilesc de către structurile teritoriale de asigurări sociale.

Totodată, conform art. 14 al. (4) al Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2015 nr.73 din 12 aprilie 2015, indemnizațiile de maternitate pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă și indemnizațiile de maternitate pentru soțiile aflate la întreținerea soților salariați se calculează de structurile teritoriale ale Casei Naționale de Asigurări Sociale și se plătesc, prin intermediul prestatorilor de servicii de plată desemnați, prin cerere, de către beneficiari. Prestatorul de servicii de plată desemnat de către beneficiar va încheia contract cu Casa Națională de Asigurări Sociale.

Prin urmare, intimata este în drept de a solicita stabilirea și achitarea indemnizației de maternitate de la Casa Națională de Asigurări Sociale, în baza actelor justificative, în termen de 12 luni calculat de la data îndeplinirii condițiilor de stabilire, în conformitate cu art. 27 din Legea nr.289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Vis-a-vis de achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani recurentul a indicat că, conform Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 și Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 decembrie 2001, persoana asigurată are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea

copilului până la vârsta de 3 ani cu condiția că se află în concediu pentru îngrijirea copilului și confirmă stagiul necesar de cotizare, de cel puțin 3 ani sau de cel puțin de 9 luni din ultimele 24 luni anterioare producerii riscului asigurat (nașterii copilului).

De indemnizația lunară pentru creșterea copilului beneficiază persoanele asigurate care desfășoară activitate pe bază de contract individual de muncă pe durată determinată și dacă întrunesc stagiul necesar de cotizare.

Potrivit art. 2 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999, dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale.

Conform pct. 2 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, persoană asigurată se consideră persoana care îndeplinește condițiile prevăzute în art. 6 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Punctul 4 din acest Regulament prevede că, familiile cu copii beneficiază de următoarele tipuri de indemnizații - unică la nașterea copilului și indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani - în cazul persoanelor asigurate și a vârstei de 1,5 ani - în cazul persoanelor neasigurate.

Dispozițiile pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002 stabilesc că cheltuielile suportate în vederea realizării prevederilor prezentei hotărâri se vor acoperi respectiv: - din contul mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat - indemnizația unică la nașterea copilului și indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, persoanelor asigurate; - din contul mijloacelor bugetului de stat - indemnizația unică la nașterea copilului, persoanelor neasigurate; indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 1,5 ani, persoanelor neasigurate.

Conform art. 8 din Regulamentul enunțat, cererea pentru stabilirea indemnizațiilor prevăzute în capitolul II din prezentul Regulament se depune la casa teritorială de la locul de domiciliu sau, în cazul în care a fost stabilită indemnizația de maternitate, la casa teritorială în deservirea căreia se află unitatea de la locul de lucru de bază unde a fost stabilită indemnizația de maternitate, personal de către persoana căreia i se va stabili indemnizația sau prin intermediul reprezentantului primăriei. Cererea se depune conform modelului stabilit de Casa Națională. Decizia cu privire la stabilirea indemnizațiilor specificate în Regulament se adoptă de către conducătorul casei teritoriale.

Astfel, rezultă că indiferent de faptul dacă solicitantul acestor indemnizații este angajat în câmpul muncii sau nu, cererea pentru stabilirea indemnizației unice la nașterea copilului și indemnizației lunare pentru creșterea/îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani (1,5 ani) va fi depusă la casa teritorială de asigurări sociale.

Normele materiale enunțate însă au fost aplicate eronat de instanțele inferioare.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valentina Clevadi

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat